

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.
Megjelenik hetenként kétszer: esütörtökön és vasárnap.

Kézdi-Vásárhely, 1902. augusztus 24.

Vasárnap.

XXI évfolyam 67. szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 korona. Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények. Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:
4 hasábsos petitsorért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos- és árverési hirdetmények külön díjtétel szerint.
Nyilttör sora 30 fillér.
A hirdetmények s nyiltterek díja előre fizetendő.

Katonai szolgálatra való nevelés.

A trón szilárdságának és a nemzet fennmaradásának a testében egészséges, szívében jó és elméjében fejlett polgár a legerősebb biztosítéka. A polgárt nevelni kell. E nevelés azonban ez idő szerint nagyon fogyatékos. Ifjúságunk zöme — csak a fiukról beszélünk — élete tizenötödik évétől a huszonegyedikig, a mikor az ifjú katonának megy, a társadalom részéről teljesen magára van hagyatva, elnyomorodik testben és lélekben, létezéséről az állam csak akkor vesz tudomást, ha a szerencsétlen a büntető törvénnyel jut összeütközésbe. A bajt — külföldön is — jól ismerik, de alaposan gyógyítani nem képesek, ha csak a külföldön divó, különféle neveket viselő katonádsi játékokat s a nálunk a közoktatásügyi miniszter tervezte ifjúsági egyesületeket a bajt gyökerében gyógyító orvosságnak nem akarjuk tekinteni.

A népet testben és lélekben regenerálni kell. Ezt csak katonás neveléssel lehet elérni. E végből először is meg kell változtatni a népoktatásról és a népfelkeltés szervezéséről szóló törvényt.

A népoktatási törvényt ilyen értelemben kellene megváltoztatni:

1. Tanítóképző intézetbe csak olyan ifjak vehetők fel, a kiket testük szervezete a katonáskodásra alkalmassá tesz. 2. A tanítójelöltek a képezdei tanulmányok befejezése után közvetlenül nem tesznek képesítő vizsgálatot, hanem mint államköltséges egyéves önkéntesek egy évet Budapesten töltenek. Ez idő alatt kettős felügyelet alatt állnak: mint katonák népfelkelő tisztekké képeztetnek ki, s mint leendő tanítók a közoktatásügyi miniszter alá tartoznak, a ki számukra időnkint előadásokat rendeztet, őket iskolák, muzeumok stb. látogatására kötelezi, szóval mindent megtesz, hogy a leendő tanítók mentül műveltebbek legyenek. Az év végén az ifjak tisztí vizsgálatot tesznek, a mikor is tiszthelyettesekké kineveztetnek. A véglegesen kinevezett vagy megválasztott tanító népfelkelő tisztte nevezetik ki. Ő a 15—21 éves ifjak katonai nyilvántartója, katonai tanítója és fegyelmi bírása.

Hogy a törvény — természetesen a megfelelő módosításokkal a középfoku iskolák tanárait is vonatkoznék, magától értedődik. Ma 20 ezer tanító mint póttartalékos, legnagyobb részben mint közlegény, lézeng a hadsereg kötelékében. Huszezer tanító mint katonatiszt! Holvan az a művelt és nagy hadse-

reg, mely ekkora s ilyen művelt kontingensről könnyedén le tudna mondani?

És most az ifjúságról. A tizenöt esztendősi fiú a katonáskodásra való alkalmasság szempontjából megvizsgáltatik, s ha alkalmas, katonai nevelésbe veszik. Az arra való évszakokban vasár- és ünnepnapokon gyakorlatok a szabadban, a téli hónapokban oktatás azokban a tárgyakban, melyeket zárt helyiségben lehet tanítani. A katonai oktatás fokozatos folytatása mellett a tizenkilenc éves népfelkelő már felelősködnek, míg a 21 évesek addigi magukviselése és katonai képességük fokához képest föltételeken egy, két vagy három évre soroztatnak be.

Az állam ezeknek a tanítóknak tanítói fizetésük mellé, mint katonai tanítóknak 600—700 koronát, későbbben többet fizetne.

Oldal János.

Az ország egészsége.

A kormány gondjaira bízott iavak közül legérdekesebb az ország lakosságának egészsége. Az ország fennállásának, gazdagodásának, a lakosság munkaerejének, termelőképességének az ország növekedő terhei viselésében nagyobb számmal osztozkodó állampolgárok megszaporodásának föltétele: a jó egészség. Az elmúlt év országos közállapotait ismertető terjedelmes jelentés számadathalmazából azt az örömdetes meggyőződést nyerhetjük, hogy az elmúlt év súlyos anyagi megpróbáltatásai, a tartós munkahiánnyal folyton növekedő szegénység dacára az ország egészségi viszonyai kedvezőbbek voltak, mint az előző évben. A népesség természetes megszaporodása tesz erről legjobb tanúságot. Ez nagyobb, mint a lefolyt évtized bármely évében volt. A magyar korona országában az 1900. évben összesen 752,718 gyermek született. Az élvészültek száma 9466 tal multa felül az 1899. évi élvészüléseket. A társországok arányszámának ingadozása mellett az anyaországi születési arányszám az utóbbi három évben következetesen s elég jelentékenyen javult. Magyarországon az elmúlt évben ezer lélekre 39,43 élvészülés esett. Szent István koronájának országában 1900. évben 513,234 haláleset fordult elő. Ezer lélekre 27,10 halálozás esett. Ez adatokból látható, hogy az elmúlt évben igen kedvezően alakultak a természetes népszaporodás viszonyai. 1900-ban az ország lakossága természetes uton 237,484 fővel szaporodott meg. Az anyaországban 12,38, a társországokban pedig 13,23 főnyi szaporodás esett ezer lélekre.

Az előtünk fekvő kormányjelentés adatai között nem találunk fölvilágosítást a különböző betegségek viszonyáról; csak azok legszomorúbb kimenetelének, a halálozási körülményeknek adatait dolgozták föl nagy részletességgel. Pedig nagyon érdekes és tanulságos volna megtudni, hogy kik mily betegségben és meddig betegeskedtek. Most csak azt tudjuk, hogy az összes haláleseteknek nagyobb felét 50:41 százalékat a gyermek-halálozások tették ki. — A halálokok megbízhatóságának mérlegelésénél szá-

molni kell azzal, hogy a halottkémlést orvos csak az esetek 56:37 százalékában teljesítette. Az orvos halottkémlék számát (1709) óriás különbözettel mulja fölül a képesített, nem orvos halottkémlék száma (11,979.) Nem képesített halottkémlé 1318 működött az országban. Még ma is 50 oly község van, hol senki sem végzi a halottkémlést. — Az ország lakosságából elhaltaknak nagyobb fele nem részesült orvosi kezelésben. A jelentés kimutatja, hogy a 7 éven alul elhaltaknak 47:50 százaléka, a 7 éven felülieknek is csak 48:18 százaléka fordult, jobban mondva fordulhatott orvoshoz segítségért. A jelentésnek az a legszomorúbb adata. Sok oka van a kötségbeteg és nem javuló viszonyoknak. Nem a legkisebb az, hogy az 589 rendszeresített községi orvos állás közül 12, az 1193 körorvosi állás közül pedig 141 nem volt betöltve. A magyar birodalomban egyébként 5129 orvostudor, 303 okleveles sebész, 1609 gyógyszerész és 10483 okleveles baba működik. Az orvosok közül 2519 hatósági tisztviselő.

A jelen viszonyok között az összes betegségek közül a gümő-kórnak van a legnagyobb jelentősége. Azért, mert nagy elterjedettségén kívül megtámadja nemcsak a jelen, de a jövő nemzedék életképességét és ellenálló erejét. Az ország lakosságából az 1900-ik évben 72,467-en gümő-kórban haltak el. Az okozta az összes halálesetek 14:08 százalékát. — A fertőző betegségekben elhaltak száma az előző évek adataival egybe vetve állandó csökkenést mutat. Így az 1899-ben kimutatott 137,897 halálos végű fertőzéssel szemben 1900-ban 12,795 esettel kevesebbedett meg ezek száma. A gyermekeket leginkább pusztító fertőző betegségek hatása az utolsó 3 évben állandóan csökkent. Ronesoló toroklobban 9941 beteg halt el. Vörhelyben 9658-an pusztultak el. A kanyargó 7327 áldozatot szedett. A számár hurutban elhaltak száma 7616 volt. A fertőző betegségek 125,102 egyénnek okozták halálát, vagyis az összes halálesetek 24:28 százalékában ilyen volt a halál ok. — Fokozatosan kevesebb gyermek pusztult el az utolsó 3 évben hasmenésben is. Az 1898-iki 8,429 esettel szemben az 1900-ik évben 6,093 ily okozatu haláleset áll.

Az országos betegápolási alap helyes felhasználásának gyümölese az, hogy lassanként a vidéken is épülnek közkórházak. Az országban ez idő szerint 82 közkórház, 192 magánkórház van, 3027 községnek járványkórháza van.

A közegészség, ha nem is jelentékeny, de mégis számottevő megjavulásában nagy szerepe van a belügyi kormány következetes, ügybuzgó munkásságának. Számos közhasznú intézkedés jótékony hatása csak a késő jövőben fog érvényesülni. Ezek közül felemlítjük például a babaügy rendezését. A kormány újabb bábaképző iskolákat állított fel. Ezekbe állami ösztöndíjjal oly nőket vesz fel, akik kötelezik magukat nemcsak arra, hogy okleveles bábával nem bíró községekben fognak megtelepedni, de arra is, hogy azon helyeken legalább 5 évig megmaradnak. A babaügy rendezésének közegészségi jelentősége szintén csak a jövőben fog kitűnni. A jövőtől várjuk, de a manak egyik legégetőbb, halasztást nem tűrő kérdése a közegészségügy legfontosabb tényezőjének, az orvosok megbéltetésének biztosítása. A közérdek, az ország lakosságának egészsége, a megbetegedettek gyógyítása és ápolása megköveteli, hogy a hosszas tervezgetés k, az annyszor megújított ígéretek teréről a kormány itt is a cselekvés mezejére lépjen. A közel jövőben megoldandó kérdések között kell lennie a közegészségügy, az orvosi szolgálat államosításának is.

Dr. T. F.

Révay-jubileum.

Lélekemelő, szép ünnepség folyt le augusztus 17-én Sepsiszentgyörgyön. Az ev. ref. egyházközség öröndes lelkésze, Révay Pál harmincz év s pap-sága alkalmával rendeztek hívei ünnepet, a melyen kifejezést adtak egy munkás élet hosszú éveit alatt hivatását lelkesen betöltő férfi iránt — az elismerésnek.

A szeretet és a hála nyilatkozott meg a szép ünnep minden mozzanatában s ha lelkipásztort érhet méltó kitüntetés: bizonyára a legfelemelőbb és legmeghatóbb kitüntetés az, ha hívei, a kikkel együtt él és együtt küzd: az odaadó ragaszkodás jeleivel halmozódik el őt; mert ez becsesebb minden más külső kitüntetésnél.

Ilyen szempontokból kell megítélnünk a fontosságát egy ilyen ünnepnek s bizonyára első sorban maga az egyházközség részesült a megtiszteltetésben, ha méltóképpen képes megbecsülni a tevékeny munkást, a ki az ő elhivatásában mindig a hív lelkipásztort fontos feladatát tekintette elsőnek és irányadóknak, a ki önfeláldozás árán is sietett előjárni a jó cselekedetekben, az emberséges szeretetben, a melyre a Krisztusi vallás tanít.

A magaslatos hatású ünnepről a következőket írhatjuk:

Jóval kilencz óra előtt már gyülekezni kezdett a jubiláló közönség, s csakhamar zsufolásig telt meg a tágas papilak három nagy terme.

Az üdvözlők között elsőnek Potsa József, v. b. t. t., főispán adta át jókívánságait, mire a jubiláns nagytiszteletű pap meghatva mondott köszönetet.

A sepsiszentgyörgyi püspöki vizsgálat alatt álló ev. ref. egyház presbiteriumát ifj. Gödri Ferencz polgármester, főgondnok vezette, s a tőle már megszokott ékes szólással üdvözölte a jubilánst, melyet még fokozott az a meleg rokonszenv, melylyel, mint barátjához szólt.

Perezekig tartó, lelkes éljenzés hangzott fel a sikerült szónoklat után, s Révay Pál könnyekig meghatva mondott hálás köszönetet a lelkes óvációkért, tett fogadást, hogy mi, Isten engedi, mindig egyháza, városa és polgártársai javára fog szolgálni.

Az ev. ref. papság részéről Szabó Jenő, közdivásárhelyi lelkész tartott eszmékben gazdag üdvözlő beszédet. A poeta lelki, kitűnő egyházi szókak szép óvációja nagy hatást keltett nemesak az ünnepelőknél, de a számos tagból álló hallgatóság előtt is.

A beszéd végeztével a város polgársága körében valláskülömbőség nélkül, társadalmi uton összegyűjtött fillérekéből vásárolt rendkívül diszes palás-

tot csinos beszéd kíséretében, a protestáns nők élén ifj. Gödri Ferencznő adta át, imakönyvekkel és egy arany Bibliával együtt az ünnepelőnek, ki a figyelmes kitüntetésért hálás köszönetet mondott, melylyel ily szép formában adták tudomásul nagyrabecsülésüket és szeretetüket a polgárok.

Kelenen Lajos a társ egyházak részéről üdvözölte Révay Pál lelkészt, megleghangon fejtegetve az odaadó, önzetlen munkásságot, melylyel harmincz év óta a közügyek terén működik.

A jubiláns köszönő szavai után az óriási közönség a templomba vonult, mely csakhamar szorongásig megtelt s hol Kiss Albert segédlelkész mondott vallásosságtól áthatott érzéssel szép könyörést.

Az ev. ref. egyházi dalkör Bathó János kántor vezetésével, egy megható szép egyházi éneket adott elő.

A gyönyörű dal elhangzása után Vén Mihály esperes lépett a szószékre, s tartotta meg ünnepi beszédét. A napnak fontosságát, a lelkész hivatását és a jubilánsnak 30 éven át kifejtett buzgó működését ismertette, vonzó, megkapó képekkel és hasonlatokkal.

Az ev. ref. dalkar és Hadnagy Antal vezetésével egy vegyes kar énekelt egyházi dalokat, s ezután Révay Pál mondott záróimát, hálát adva az egek Urának, hogy ezt a feledhetetlen, szép napot megérni engedte. Az igazán szívből jövő fohász alatt nem egy szemben csillogott egy-egy könny.

A bankett.

A magaslatos isteni tisztelet hatása alatt oszlott szét a nagy közönség, hogy déli 1 órakor az özv. Horváth Józsefnő kerthelyiségében ünnepi lakomával fejezze be azt a ritka, szép napot. Az ebédnél mintegy 250-en vettek részt.

Az első felköszöntőt Potsa József valóságos belső titkos tanácsos, főispán tartotta. Ő felségére, melyet a nagyközönség állva hallgatott végig, s zugó éljenzéssel fejezte ki hódolatát a legalkotmányosabb uralkodó iránt.

Ezután sűrűn követték egymást a pohárköszöntők, melyek jó nagyrésze az ünnepelt lelkészre esett, s melyek között olvasták fel az ország minden részéről érkezett üdvözlő leveleket és táviratokat. Városunkból Baló László polgári fiúiskola igazgatója, Nagy Károly árvaházi igazgatója és Vajna Károly m. kir. áll. el. isk. tanító üdvözölték az ünnepeltet.

A kedélyes társaság még sokáig együtt maradt éltető a közszereletben és becsülésben álló derék lelkipásztort, kinek áldásos, hosszú életet kívánunk a magunk részéről is.

István király.

Évről-évre visszatérő, megújuló nagy ünnepe a magyar nemzetnek augusztus 20-ika, mely napon első királyának, Szent Istvánnak, ünnepét üli a legimpozánsabb módon, a legnagyobb kegyelettel.

Ünnepélyesen zugnak a harangok. Ebben a nagy ünnepben, melynek riadó öröme végig zug az egész országon, részt vesz az egész nemzet. Megható és magaslatos ez az ünnep.

Keresztény, nyugati módra berendezett királyság alapítása és megszilárdítása — függetlensége teljes birtokában — ez volt célja, életfeladata első királyunknak.

Jól tudta, belátta azt, hogy csakis így, ilyen módon biztosíthatja népét s így óvja meg az elpusztulástól, a végromlástól s csakis így teremthet egy olyan rendezett államot, milyen — ez időben a nyugaton — nem egy volt. A folytonos csatározások, az idegen szomszéd népek földjein folytatott, rablással egybekötött, háborúskodások könnyű, de veszedelmes életmódot biztosítottak a nemzetnek, de e mellett folyton apadt a számuk, mert a sok csatározás sok emberéletet is emésztt fel. Ezen életmód folytatása előbb, utóbb oda vezetett volna, eredménye az lett volna, mi volt a fényes műveltségű romaiaké, — a nagy és hatalmas, de műveletlen avaroké, — a félelmetes, harezias, vitéz, vad hunoké — Szent Istváné az érdem, hogy a nemzeteknek e gyászos temetője felett egy virágzó, jólétnak s boldogulásnak örvendő országot — a magyarokét — alapította.

Nagy és nehéz feladatot tűzött ki dicső szent királyunk maga elő. Legtöbb gondot s legnagyobb nehézséget és fáradságot a keresztény vallás meg-
alapítása adott. Hosszu, 38 éves, áldásteljes uralkodása nem volt elegendő arra, hogy az ősi vallást teljesen eltörölje s hogy a harezias nemzetet a békés, esendes munkára szoktassa, de elég volt arra, hogy az alapot jól lerakja, a melyen a többi dicső Árpádok: Szent László, Kálmán, IV. Béla az általa megkezdett üdvös munkát befejezhessék.

Karddal foglalták el őseink e szép hazát, de a kard egymagában nem lett volna képes azt meg is tartani, mint ezt azon népek története bizonyítja, melyek előttünk bírták e hazát. Nagy, világraszóló, rettegett és félelmes birodalmunk elenyészett, eltűnt, mint az árnyék, eloszlott, mint a füst; egy-egy porladó és romlandó tárgy, mely olykor-olykor ásatások, kutatások alkalmával előkerül, hirdeti, hogy itt hajdan, évszázadokkal ezelőtt, ezek és ezek a népek, nemzetek lakták a Kárpátoktól övezett területet.

Mi volt az oka, hogy ép a magyar volt az egyedül, mely e nemzetek közül meg nem semmi-

TÁRCA.

Idegen vér.

A tágas parkból még nem szállott fel a reggeli köd; mintha vékony fehér fátyol borította volna a fákat s a közöttük levő gyept, Gyenge szellő támadt, de csak oly enyhén lengedezett, mintha lehelletével gyermek-arczokat akarna czirógatni. Ez a harmatos reggeli hangulat szinte érzékenyített engem.

Lassan sétálgattam s féltem, hogy szétrombolom a régi emlékeket. Már is úgy képzeltem, mintha a park megváltozott volna, s nem lenne oly nagy, mint aminek emlékezetemben tartottam.

— Hát csakugyan ez az az ösvény, amelyt azelőtt mindig végtelen hosszúnak tartottam!...

*

A szilfák között egyszerre feltűnt a kastély világos homlokzata, amelyre már rásütött a nap... Még három lépcső s a szalonban vagyok, mely most is olyan különös, világos és nőies, mint aminek egykor volt.

S mint egykor régen, úgy most is szívszorogva várom, hogy ruháinak halk suhogását halljam, amint befordul a folyosó szögletén.

És mint amilyenek óhajtottam, éppen olyan álmainak az ideálja, amint belép az ajtón.

— Merthe!

Eltűnt a múlt, a tizenkét hosszú esztendő; a távolban töltött idő mintha nem is lett volna; Marthe megint ott állt előttem, s épen olyan volt, mint azelőtt.

— Armand!

Hangja elszalatta a multak gyenge felhőjét, s most már tudtam, hogy mindez, amit látok, nem pusztán képzelődés. Megfogtuk egymásnak a kezét, s amint egymásnak a szemébe néztünk: a gondolataink megint összekapcsolódtak.

— Tizenkét esztendő? — szóltam megindultan.

— Ne mondd, — szólt mosolyogva, — mert különben azt kell hinnem, hogy teszerinted nagyon megöregedtem.

— Igazad van: nem mulhatott el tizenkét év azóta, hogy utoljára láttuk egymást, mert mindig csak rád gondoltam.

Leült egy alacsony székre s míg egy rózsacsokor hosszú szárait tépdeste, így szólt halkan:

— Nagyon szép tőled, hogy rem felejtettél el. Valahányszor levelet kaptam tőled, mindig azt gondoltam, hogy talán ez az utolsó levél! S aztán az a sok csalódás, szegény barátom! Az a folyton halogatott szabadságidő s az az utálatos Tonkin, amelynek te reád mindig szüksége volt!... Aztán néha arra is gondoltam, hogy talán nem is nagyon sietsz haza... Látod régi jó barátok vagyunk, — megmondhatod őszintén, hogy mi tartott téged Tonkinban?

— Esküszöm, hogy mindig csak rád gondoltam, hogy mindig csak téged szerettelek. Különben...

Nagyon meg voltam indulva, mikor arra gondoltam, amit most mondani akartam s halkan így folytattam tovább:

— Különben var mi közöttünk még más kötelék is, mint a szerelem... Louis, a mi kis Louisunk. Az utóbbi leveleimben már nem is emlegetted őt. Pedig már nagy fiúnak kell lennie!

— Tizenegy és fél éves.

— És én még csak nem is ismerem! — Emlekszel még arra a napra — arra a szomorú napra, amelyen elutaztam? Mikor a kocsin kihajtottunk a vasúti állomáshoz, megvallottad nekem... A keblemre öleltelek s mindaketten remegtünk mélységes, szent fölindulásunkban.

— Igen, még emlékszem rá, — válaszolt Marthe lassan.

— Hidd el nekem, hogy az a pillanat sorsomat eldöntötte. Ha harezoltam, ha legszebb éveimet gyilkos éghajlat alatt töltöttem, ha vagyonért küzdöttem s ha valamennyit sikerült is összegyűjtenem: mindez a gyermekért történt, akinek születését hat hónap múlva hírül is adtad nekem. Megmondhatom neked, — mert nem tartom valami nagy dolognak, hogy nagyon előnyös dolgokat utasítottam el, csak-hogy szabad maradhassak s egyszer a karjaimba szoríthassam azt, akit irántad való szerelmem keltett életre.

Nagyon sáppadt volt s halkan, szeliden így válaszolt:

— Armand! kedves Armandom!

— Most szabad vagy, — folytattam tovább;

sült, el nem pusztult, hanem ma is ől s büszkén tekint vissza ezeréves, dicsőségteljes történetére, melynek lapjain fel vannak jegyezve az évszázados dicső harcok, melyeket hitoért, szabadságáért és függetlenségéért — nemcsak az ellenséggel, hanem sokszor önmagával szemben is — vívott? A Mohi pusztá, Mohács, Nándorfehérvár, Segesvár stb. mivel megannyi nagy temetője a magyarnak; — de ő kihever e nagy csapásokat is. Bebizonyította; megmutatta, hogy életerős, hatalmas nemzet, mely törni igen, de hajolni soh'se tud. Hogy e nemzet annyi szenvedés, csapás, veszteség és küzdelem után ma is ől, nem kis része van abban az isteni Gondviselésnek is.

Evszázadokon át volt a nyugatnak védő bástyája e nemzet az izlam ellen; csaknem háromszázadon át élődött a török a nemzet beteg testén s talán ma, ha mi akkor nem leszünk, a nyugat sem így állana; de az isteni Gondviselés ezt nem akarta, azért támasztott védelmére népet, a mely békében úgy, mint háborúban egyaránt nagy, hatalmas és erős s ezért adta a népek, e nemzetnek Szent Istvánt, ki megmutatta nemzetének az utat, melyen haladnia kell, s melyről a hányszor csak letért, mindannyiszor végzeté utolért.

Ma 964 év után gyűjtük meg az emlékezés, az örök élet szunyadozó fátyláját s ennek világánál nézzük és bámuljuk dicső szent István király hallhatatlan alakját, kinek nagy és hatalmas alakja példányképe lehet s kell is, hogy legyen minden utódjának. Nagy volt ő és hatalmas a szó legszen-
tebb értelmében.

Emlékezzünk meg róla, dicső alkotásairól és intézményeiről, erkölcsös nemes életéről, nagy jó tetteiről, lelke jóságáról, szíve nemességéről; rójuk le iránta hódolatteljes kegyeletünket, fejezzük ki legbensőbb, legnemesebb hálánkat úgy a mint ő, a dicső szent, ezt megérdemli. Nem volt hozzá hasonló kortársai közül egy se; nemcsak kora, de még az utókor is bámulja felekelt szellemét, nagy tudását és lelki nagyságát. Jobb keze — mely annyi üdvös-
nek, annyi jónak volt teremője és alkotója — nem osztzik minden földinek sorsában: a mulandóságban, az enyészésben.

E nagy napon, az ő napján, zengjen a hálá-
nek mindnyájunk ajakán!

Hangozzék a „Hymnus“ a mi imádságunk:

„Isten áld meg a magyart“ .....

E. Szacsvay József.

NAPI HIREK.

— Szent István napját Kézdivásárhely város közönsége hagyományos kegyelettel ünnepelte meg. A nap előestéjén a város fényárban uszott.

— Leroux meghalt, Louis tehát a világ előtt is az én fiam lehet. Mond Marthe, akard ezt?

Szerelmesen átkaroltam; éreztem, hogy remegve simul hozzám, öléből a rózsák lecsusztak a lábaihoz. Lehajoltam hozzá s megcsókoltam az ajkát.

— De most már látnom kell a fiunkat! — szóltam.

Marthe kibontakozott karjaimból s aztán végtelen szomorúsággal, mintha fölne valami titokzatos dologtól, kitekintett a parkba. A kert már ragyogott a délelőtti napfényben. Egyszerre csak vidám gyermekhang hallatszott: valaki egy a régi nótát dalolt a fák között: S egy szőke kis fiu futott be a szalomba: maga volt a naivság és az élet.

— Köszönj ennek az urnak, — nekem nagyon jó barátom, — szólt Lerouxné.

Amint felém fordult a gyermek, összerendeztem s alig tudtam uralkodni magamon.

Mennyire hasonlított ez a gyermek Lerouxhoz! Nem én hozzám, hanem a másikhöz!

Mintha csak a férjet láttam volna magam előtt! Egyszer elvette tőlem azt a nőt, akinek az enyémnek kellett volna lenni; ebben a pillanatban pedig elvette tizenkét évi szeretetemet, bizalmamat és reménységemet, — elrabolta apaságom tizenkésztendejét!

Louis előtttem állott, s nem tudta elképzelni, hogy miért vagyok oly nagy zavarban. Az anyjának a szemei megteltek könnyekkel s szégyenkezve elfordult tőlem.

A főtéri házak ablakai ragyogtak a mécesek lángjaitól, melyek valószínűs fényárt árasztottak az utcákon tolongó sokaságra. A nép ünnepi hangulatban járt körül a város főbb utzeit. Következő napon a r. kath. templomban istenitisztelő volt, mely alkalomból ünnepi szent beszédet Koch Sándor főgymn. tanár mondott. Szent beszéd után nagy mise volt, melyet Révész Cyrill házfőnök, Asbóth Viktor és Koch Sándor tanárok segédletével tartott.

— Kinevezés. A belügyminiszterium ideiglenes vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök Udvarhely vármegyében a szentkirályi anyakönyvi kerületbe Elekes Géza jegyzőt anyakönyvvezetővé, továbbá a zetekakiba Sebestyén István közgyámot anyakönyvvezető-helyettesévé nevezte ki és Elekes Gézát a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködésével is megbízta.

— Új felsőnépiskolai tanár. A esikszereadai megyei gazdasági irányú felsőnépiskolánál Gál József ideiglenes tanár eltávozásával megürült tanári állásra a megyei iskolaszék 17 pályázó közül esikrákosi Mátó Dénest, eddigi a nagyszabasi Teréz Árvaháznál működött tanítót — ki okleveles polg. isk. tanár — választotta meg.

— Honvédeink távozása. A városunkban állomásozó brassói 24-ik honvéd gyalogezred 3. zászlóalja múlt pénteken hajnali 2 órakor, szakadó esőben indult el az évi őszi nagy gyakorlatára. A lelkes honvédek előbb Torjára mentek, hol rövid harcászatot végeztek s onnan a bűdösön át Szében környéke felé vették útjukat, hol az idej hadgyakorlatok fognak tartatni.

— Alapítványi helyekre felvett ifjak. Az erdélyi róm. kath. status igazgató tanácsa f. évi augusztus hó 14-én tartott ülésében foglalkozott az alapítványi helyekre folyamodó tanulókérvényeivel s ezen ülésében a kérvények sorsa felett határozott is. Az ürességben levő alapítványi helyekre felvették: 1. A kolozsvári Szent József finevelő intézetbe; Bubesák Jenő, Brósz Emil, Demjén János, Molnár József, Nagy Károly, Novák Sándor, Lukács Mózes, Marnika Lajos, Endos Gábor, Bucsú Gergely, Élthes Gyula, Jakab Jenő, Kardos Árpád, Bogádi Gábor, Zonda Gergely, Dézsi János, Hanneker Imre, Langer Ottó, Lexa Ferencz, Gondos József, Grosz Albert, Csöke Vincze, Dezső Gergely Andor, Ivánovics Béla, Lerchenfeld Ernő. 2. A kolozsvári Mária Terézia finevelő intézetbe: Biró Elemér, György Lajos, Orecz Károly, Begidán Emil, Portik Andor, Radó Aurél. 3. A csiksomlyói finevelő intézetbe: Albert Vilmos, Bodó József, Boga István, Kovács András, Zöld József, Ambrus László, Gál Ferencz, Beke József, Ferencz Sándor, Veres Ádám,

Mint mikor az ember leveszi a kötélkezt a sebről, félig ellenkezve, félig részvétet érezve, épen úgy gondoltam most azokra a bonyadalmakra, melyek a házasságtöréssel együtt járnak, azokra az aljas, de szükséges dolgokra, melyekre ilyenkor az asszony önként vállalkozik, csak hogy titokban tarthassa a bűnét. Előtte volt az a csuf dráma, mely itt ennek a esendő parknak a közepén álló kastélyban lejátszódott. S arra gondoltam, hogy mi történhetett itt a távollétemben. Mily kínos dolgokat kellett Marthenak átélnie!

Napról-napra, ... hónapról-hónapra látnia kellett, hogy e gyermek arczának gyengéd formái mint állapodnak meg, s hogy a vér hatalma mint győzedelmeskedik rajta! Mily kínokat kellett szenvednie, mikor azt látta, hogy a fiu napról-napra jobban hasonlít a férjéhez, s hogy ez kétségbe vonhatlan bizonyítéka a férj apaságának.

S ez idő alatt én a leveleimben folyton csak a fiamat emlegettem, s a legszebb terveket szőttem a gyermek jövőjéről ...

A gyermek még mindig ott állt előtte, s gondolkozva és nyugtalankodva nézett rám; kékszemű olyan kedvesek voltak, mint a puha bársony, mikor kérdőleg tekintett rám. ... Csak a szeme volt épen olyan, mint az anyjé.

Lehajoltam a fiuhoz, megöleltem, s egy bűnbocsátó esőkkal magamnak fogadtam — másnak a gyermekét.

François de Nion.

4. A gyulafehérvári finevelő intézetbe: Oszvart Nándor, Székely István, Ürmösi Andor, Butyka Sándor, Hrupitzel Kornél. 5. A marosvásárhelyi finevelő intézetbe: Rácz József, Borbély Lajos, Gyula Sándor, Takó János, Csernátóni Béla. 6. A székelyudvarhelyi finevelő intézetbe: Gál József, Bardócz József, Gál Gedeon, László Pál, Márton János, Vákár József. 7. A közdivásárhelyi-kantai finevelő intézetbe: Fejér András, Jakab Vincze. 8. A nagyszabasi Teréz árvaházba: Hankó József, Karácsony János, Santa Imre, Gebhárd János, Lázár Béla, Farkas Ferencz, Molnár György, Heiszler Ödön, Tamási Bálint, Hiss Sándor, Szőrcsei Elek, Wigmann János, Szabó Imre, Papp László, Hummer Gusztáv, Riha Lajos, Kapitány Lászlóffy Juliánna, Kupincsei Klára.

— Halálozás. Zakariás Miklós helybeli kereskedő és családját súlyos csapás érte. Forrón szeretett neje, Zakariás Miklósné sz. Miklós Katinka férje, gyermekei s nagyszámu rokonsága mély fájdalomra f. hó 22-én d. u. 3 órakor életének 52-ik évében hosszas szenvedés után meghalt. A boldogult hült tetemét f. hó 24-én d. u. 3 órakor fogják a r. kath. szertartás szerint, a kath. közös sirkertbe örök nyugalomra helyezni. Béke poraira!

— Meghívó. A közdivásárhelyi tanuló ifjuság nemzetünk édes atyjának, Kossuth Lajosnak 100-ik születés évfordulója emlékére, Lajos napján, e hó 24-én, vasárnap délelőtt 11 órakor az uniókerti színpadon emlékünnepélyt rendez a következő műsorral: 1. Tézene s hátravonulás az Unió-kertbe a tűzoltó zenekarral. 2. Nyitány Bodor Lajos zenekara által. 3. Megnyitó beszéd tartja Dr. Török Andor polgármester. 4. Fohász: Irta Megyaszi Mihály elmondja: Jencsevic Irén k. a. 5. Kurucz-nóták: Ifjusági énekek Rákosi Jenő ur vezetésével. 6. Alkalmi Szavaltat: Irta és Előadja: Zsögön Zoltán. 7. Tilinkó-oló: Reményik Kálmán tilinkó művész. 8. Ünnepi beszéd: Tartja tisz. Szabó Jenő ref. lelkes. 9. Zene: Kettős. Előadják: Sára Gyula (hegedű) Pap Adolf (zimbabom.) 10. Szavaltat: előadja: Kupán Irén k. a. 11. Záró beszéd: Tartja Megyaszi Mihály ifjusági elnök. 12. Induló: a tűzoltó zenekar által. Kézdivásárhely polgárai! Ágyu-öntő hősök derék unokái! Lobogózzatok föl házaikat e nagy napon s jertek el mindannyian együtt ünnepeink! Belépti díj tetszés szerint. Jövedelem a szobor alapozás csatoltatik. Este mint már említettük — ugyanezen czélra nagyszabásu, de egyszerű táncmulatságot rendez a végzett ifjuság. Az előkészületek már mindenben megtették, mint a jelekből láthatni úgy a vidékről, mint a városból nagyon sokan fognak megjelenni. Ez uton is felhívjuk a hazafiás közönség figyelmét a nemes czélú, kedélyesnek ígérkező mulatságra.

— Értesítés. Tisztelettel értesitem a nagyrödemű közönséget, hogy augusztus hó 25-től 31-ig a gőz- és kádfürdőben takarítás végett fürdeni nem lehet. Tisztelettel Vadon Bertalan: bérlelő.

— Nagy ribillót keltett mult csütörtökön, a heti vásár alkalmával, Kézdivásárhelyen id. Lázár János eszmadiaipolgártársunk tanonczának balesete. Ugyanis amint a tanoncz gazdájának vitte az ebédet, az ev. ref. templom közvetlen szomszédságában egy hirtelen megtérő kocsi elütötte. Az össze futott vásáros nép a szerencsétlent ájultan emelte fel a lovak alól s súlyos sebével a Rudolf-kórházba szállította, hol azonnal orvosi segítségben részesítették.

— Eltűnt tanoncz. Fekete Ferencz kovásznai lakosnak 13 éves Károly nevű tanoncz fia mult hó 31-én nyomtalanul eltűnt s azóta hollétéről nem tudatta szülőit. Eltűntekor kékes házilag szőtt nyári ruhát és fekete szalma kalapot viselt. Termete közepes, zömök, telt arczu, haja szőke. Esetleges feltalálása az Orbai járás főszolgabírójának jelentendő.

— Jubileum. Jaulus és társa budapesti czég mint a Haasenstein és Vogler hirdetői iroda magyarországi vezérképviselője a napokban ünnepi fenállásának huszonötödik évfordulóját; e jeles czég büszkeséggel tekinthet vissza negyedszázados eredményes működésére. Abel József L., ki a czégnek megalapítása óta vezetője, működésével a közönség bizalmát teljesen megnyerte és mind szélesebb körökben terjesztve a hirdetői üzletet az általa képviselt világegyez hírnevét nemcsak hogy megővta, hanem emelte is. Abel József L. a czég jelenleg egyedüli tulajdonosa általános szeretetnek és becsülésnek örvend úgy a hirdető közönség, mint a zsurnalisztika körében és mindenki bizalommal fordul a vezetése alatt álló intézményhez.

H i r d e t é s e k.

Sz. 3605/902.

Hirdetmény.

Alattírt városi tanács a sepsiszentgyörgyi m. kir. pénzügyigazgatóságnak 17360/902. sz. a. rendelete alapján ezennel közhirrre teszi, hogy a f. évi fegyveradó kivétési lajstrom f. év augusztus hó 20-tól f. év augusztus hó 29-ig alattírt városi adóhivatalnál a 8 napi közzsemlére ki van téve és az érdekeltek által a hivatalos órák alatt megtekinthető.

A városi adóhivatal.

Kézdivásárhelyi, 1902. aug. hó 18-án.

(156. 1—1.) Dr. Török Andor, polgármester.

Szám 3606—902.

Hirdetmény.

Alattírt városi tanács az 1883. évi XLIV. t.-cz. 36. §-a alapján ezennel közhirrre teszi, hogy mindazon adózó polgárok, kik a múlt évben is adózók voltak, kis adókönyvecskéjüket e hirdetmény vételétől számítandó 8 nap alatt a városi adóhivatalnál be nem mutassák 2—10 koronáig terjedhető pénzbírsággal sújtatnak.

Egyben felhivatnak azon új adózó polgárok, kik a folyó évben először fordulnak elő az adózók között, hogy kis adókönyvecskéjükhöz a vételétől kezdve a városi adóhivatalnál a hivatalos órák alatt megjelenhetnek.

Kézdivásárhelyi város adóhivatala.

Kézdivásárhelyi, 1902. augusztus 18. Dr. Török Andor, polgármester.

Sz. 4585/1902.

tlkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhirrre teszi, hogy Szentgyörgyi Eszter végrehajtónak Sándor Ilona végrehajtást szenvedő elleni 340 K. tőkekövetelés s jár. iránti végrehajtási ügyében, a kézdivásárhelyi királyi törvényszék területén levő, Léczfalva községben fekvő, a léczfalvi 704. sz. tjkvben foglalt A + 1160., 2076., 2098., 2174., 2532., 2934., 3006., 3807., 3889/1. régi hrsz. ingatlanok helyett, a tagosítás folytán kiadott, Sándor Ilona nevében álló 506. méternöki és 595. új hrsz. ingatlanra 1943 kor., továbbá a 702. sz. tjkvben A + 903., 928., 1415., 1441., 1825., 1894., 2363., 2722., 2823., 3207., 3531/1., 3532/2., 4270., 4922/1. régi hrsz. helyett a tagosítás folytán kiadott, Sándor Kálmán és Sándor Ilona nevében álló 506. méternöki és 596/1. új hrsz. ingatlanból a Sándor Ilona illetőségére 518 korona megállapított kikiáltási árban elrendelte s hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1902. évi szeptember hó 17-ik napjának d. e. 9 órákor Léczfalva községben tartandó nyilvános árverésen megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges

elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A királyi törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Kézdivásárhelyi, 1902. évi június hó 6-ik napján.

(154. 1—1.)

Kovács, kir. tvsz. bír.

Sz. 490—1902. végreh.

Árverési hirdetmény.

Alattírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirrre teszi, hogy a kovásznai kir. járásbíróságnak 1901. évi V. 354/2. sz. végzése következtében Kovács Károly ügyvéd által képviselt Mihály Albert alapfoglaltató Hirsch Jakab, Zsirai Mór javára Sztójka János vendéglős ellen 1000 K., 136 K., 246 K. 20 fillér s járulékai erejéig 1901. évi december 17-én fogantatott kielégítési végrehajtás utján már le- és felü foglalt és 734 K. 40 fill.-re becsült következő ingóságok u. m.: evőeszközök, kanál, kés és villa, abroszok, asztalkendők, konyha felszerelés, kasszák, fazekak stb., ruhaszekrény, ágyfa, éjjeli szekrény stb. nyilvános árverésen eladatulnak.

Mely árverésnek a kovásznai kir. járásbíróság 1901. V. 354/2. számú

végzése folytán 1000 K., 136 K., 246 K. 20 f. tőkekövetelés, ennek megítélt napjától járó kamatai, és eddig összesen bírósággal már megállapított költség erejéig Kovászna községében Mihály Albert kethelyiségében, Sztójka János lakásán leendő eszközökre 1902. évi szeptember hó 2-ik napjának d. e. 8 órája kitűztetik, és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107

és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsárán alul is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felü foglaltatták, s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LV. t.-cz. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kovácsnán, 1902. augusztus 17-én. (153. 1—1.) Szilveszter Károly kir. bír. végrehajtó.

!!Új fűszer- és vegyes kereskedés!!

Szives tudomására kívánom hozni a n. é. közönségnek, hogy Kézdivásárhelyi, a piac téren a „VERESHÁZ” alatt levő bolthelyiségben

Fűszer- és Vegyes kereskedést

nyitottam, hol áruim olcsó árak és pontos kiszolgálás mellett állanak a n. é. közönség rendelkezésére.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve, vagyok

Teljes tisztelettel:

BOLDIZSÁR IMRE,

(150. 3—3.)

fűszer- és vegyes kereskedő.

Feltűnő olcsó árak!

Tartós, szép munka!

Van szerencsém a mélyen tisztelt nagyérdemű közönség becses tudomására adni, hogy a helyi piacon már több év óta fennálló

butorraktáramat

a közönség kényelmére ujabban egy

Kárpitos műhelylyel

bővítettem ki.

Kárpitos műhelyemben készítették saját felügye-
tem alatt mindennemű új ebédő- és
heverő-diványokat, garnitúrákat, matra-
czokat, fotéleket, diványpárnákat, stb.
szóval minden e szakba vágó mun-
kákat, ugyancsak elvállalom bármily-
en rongálódott diványok, fotélek, stb.
újra tömését vagy behuzását, melye-
ket olcsó és jutányos árak mellett

teljesen újja alakítok át.

Butorraktáramban pedig mindig kész-
letben tartok ebédő
és szalon berendezéseket, ruha-, mosdó-,
éjjeli- és étkezési tárgyakat márvánnyal
és anélkül, garnitúrákat, sodrony be-
téteteket, ágyakat, matraczokat, hajli-
tott és préselt ületű székeket, fűg-
göny tartókat, gyerekkocsikat, stb.
stb., melyeket szintén olcsó és jutá-
nyos áron becsátok a n. é. közönség
szíves rendelkezésére.

Czélom és főtörekvésem mindig az lévén, hogy még a legkö-
nyesebb igényeket is megelégedésre méltóan elégítek ki, ez
ujabb áldozatommal is egy kiváló szolgálatot kívánok tenni a
n. é. közönségnek.

Midőn ezt szives tudomására hozom, egyúttal eddigi pártfogásukat köszönöm
s kérem butorraktáram minél tömegesebb látogatását.

Kézdivásárhely, 1902. július hó.

Ifj. Jancsó Mózes,

butorraktáros.

Hirdetések olcsó áron felvételnek e lap kiadóhivatalában.